

Hoeveel personen zijn er aangehouden rondom de Pegida-demonstraties in Amsterdam op 6 februari en 27 februari? Hoeveel van en waren Pegida-aanhanger en in hoeveel gevallen ging het om tegendemonstranten? Hoeveel van hen zijn ook daadwerkelijk vervolgd en waarvoor?

De Raad zal hier eerst over moeten worden geïnformeerd, aangezien zij de zelfde vraag hebben gesteld..

De term tegendemonstranten is in deze context verwarrend. We hebben bij de eerste Pegida-demonstratie een grote tegendemonstratie gezien die ook was aangemeld, met enkele honderden demonstranten. Daarnaast hebben we gezien dat er enkele tientallen mensen zijn geweest die hebben geprobeerd de Pegida-demonstratie te verstoren (zonder zich als demonstratie aan te melden, en zonder duidelijk zichtbare demonstratie-uitingen).

Er zijn die dag (en bij de andere demonstraties) alleen mensen aangehouden die zich niet aan de wom-voorschriften hebben gehouden, of die zich schuldig hebben gemaakt aan strafbare uitingen of overtredingen van de wet. De aanhoudingen zijn verricht zonder aanzien des persoons, en alleen op basis van strafbaar gedrag. Ik kan niet melden hoeveel van deze mensen zijn vervolgd en waarvoor. Dat is aan het OM en de Politie.

(In hoeverre) was het voor de gemeente Amsterdam lastiger om de Pegida-demonstratie en tegendemonstratie te faciliteren dan andere demonstraties?

De dreiging voor openbare ordeverstoringen was rondom de NVU- en Pegida-demonstraties (en de tegendemonstratie) groter dan bij een doorsnee demonstratie. Ik wijs in dat verband op het verloop van demonstraties in andere steden (ook in het buitenland) en de berichtgeving in de media voorafgaand aan de demonstratie. Denk bij dat laatste aan de berichten over knokploegen die in De Telegraaf aangekondigden de Pegida-demonstranten te komen beschermen, maar ook de berichten uit andere hoeken (zoals voetbalhooligans) dat het Pegida onmogelijk zou worden gemaakt om te demonstreren in Amsterdam.

- Dit maakt dat de demonstraties zeer zorgvuldig zijn voorbereid. Er heeft overleg plaatsgevonden met de organisatoren van de demonstraties en er zijn afspraken gemaakt over wat wel en niet mogelijk was.

Overigens is het de werkwijze van Amsterdam om bij demonstraties waar nodig het gesprek aan te gaan, met als insteek om het demonstratierecht zoveel mogelijk te beschermen.

Zou de gemeente Amsterdam het de volgende keer hetzelfde aanpakken? Of anders?

De demonstraties van Pegida en de NVU zijn zeer zorgvuldig voorbereid in de driehoek. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt over uitgangspunten, voorschriften op grond van de WOM, het optreden bij strafbare uitingen, en de inzet van de politie.

Doelstelling van de driehoek is om het demonstratierecht te kunnen beschermen, om de overlast / hinder voor de omgeving tot een minimum te beperken, en om direct en zichtbaar op te kunnen treden bij strafbare uitingen of het overtreden van de voorschriften.

Het incident met het mogelijke explosief heeft bij de eerste demonstratie voor onvoorziene problemen gezorgd. Problemen die door Pegida zijn aangegrepen om zich te beklagen over vermeende inperking van hun demonstratierecht. De driehoek is van oordeel dat hiervan geen sprake is, en dat de primaire verantwoordelijkheid van de driehoek lag bij de veiligheid van de demonstranten en omwonenden. Het verdachte pakketje was bedrieglijk echt, en dat maakte dat het onverantwoord was om de demonstranten op de aangewezen plek te laten demonstreren.

Wagensveld is als organisator van de demonstratie verantwoordelijk voor het ordelijk en veilig verloop van de demonstratie en de veiligheid van zijn deelnemers. Door voortdurend te stellen dat hij en zijn deelnemers wilden demonstreren juist waar het explosief was, bracht hij zichzelf en zijn deelnemers in gevaar. Het explosief maar ook het niet opvolgen van de aanwijzing om naar een veilige demonstratielocatie (30 meter verder) te gaan om daar in alle rust verder te demonstreren, leverde escalatie op.

De politie heeft – vooral bij de eerste Pegida-demo – onder moeilijke omstandigheden moeten werken. De driehoek was na afloop tevreden over het optreden rondom de demonstraties.

Hoeveel agenten moesten er worden ingezet (per demonstratie) om de orde te handhaven?

Deze cijfers kunnen we niet delen.

Demonstraties als deze worden zorgvuldig voorbereid. De driehoek zet dan voldoende politie in om het demonstratierecht te kunnen beschermen, om de overlast / hinder voor de omgeving tot een minimum te beperken, en om direct en zichtbaar op te kunnen treden bij strafbare uitingen of het overtreden van de voorschriften.

Er was voldoende politie beschikbaar om de demonstranten te beschermen, en om ze naar een veilige tweede demonstratielocatie te begeleiden. Amsterdam heeft veel politie ingezet om de demonstratie mogelijk te maken. Daarnaast is het tram- en autoverkeer op de Blauwbrug die zaterdagmiddag enige tijd gestremd geweest. Voor de stad (denk ook aan omwonenden en ondernemers in de buurt) hebben deze demonstraties veel impact gehad. Maar toch staat de driehoek daarachter, omdat het hier gaat om een grondrecht.

Reactie op uitspraak onderzoeker Berend Roorda dat burgemeester van der Laan zijn boekje te buiten is gegaan cq. De wet heeft overtreden door voor te schrijven dat het tonen van hakenkruizen verboden is bij Pegida-demonstraties.

De demonstratie van Pegida was gericht tegen de Islam en tegen het asielbeleid. Niet tegen het Nationaal Socialisme. Zo stond het in de kennisgeving.

De burgemeester mag alleen voorwaarden verbinden aan een demonstraties op grond van drie afwegingen: de openbare orde, het verkeer en de gezondheid. En dat zijn dus ook de enige grondslagen waar de burgemeester op toetst – in nauwe afstemming met het OM en de politie overigens.

In dit geval heeft de burgemeester aan de demonstratie van Pegida en aan de tegendemonstratie meerdere (dezelfde) voorschriften verbonden om dreigende openbare ordeverstoringen te voorkomen. Een daarvan was een verbod op het vertonen van een hakenkruis. **Voor de helderheid:** de argumentatie is niet dat het symbool strafbaar is, maar dat de driehoek het tonen van een

hakenkruis duidt als “een uiting die kan leiden tot heftige reacties, met verstoringen van de openbare orde tot gevolg”

Overigens heeft Pegida ingestemd met de voorwaarden die zijn verbonden aan de demonstratie. Daarnaast had de organisatie naar de rechter kunnen stappen als ze het niet eens zijn met de opgestelde voorschriften.

Tenslotte: De rechter en niet het OM gaat uiteindelijk over of iets strafbaar is.

Reactie op kritiek Edwin Wagensveld op de organisatie van de Pegida-demonstraties

Meneer Wagensveld weet wel beter. De Amsterdamse driehoek van burgemeester, OM en politie stelt altijd alles in het werk om de grondwettelijke vrijheid om te demonstreren te beschermen en hun inhoudelijke boodschap te ventileren, ongeacht wie er van dat recht gebruik wil maken.

Tijdens de demonstratie is de driehoek bijeen geweest en is voortdurend geprobeerd om het demonstratierecht waar mogelijk alle ruimte te geven,

Op de aangewezen locatie was op de demonstratie van 6 februari een mogelijk explosief aangetroffen. Pegida kon met het oog op de veiligheid van de demonstranten niet terecht op die plek. De Driehoek heeft daarna een andere, veilige locatie aangewezen (achter het stadhuis) waar Pegida terecht kon. Ook is de demonstranten aangeboden hen daar naartoe te begeleiden. Dit heeft dhr. Wagensveld geweigerd.

Ik wijs er graag wederom op dat Wagensveld als organisator van de demonstratie verantwoordelijk is voor het ordelijk en veilig verloop van de demonstratie en de veiligheid van zijn deelnemers. Door voortdurend te stellen dat hij en zijn deelnemers wilden demonstreren juist waar het explosief was, bracht hij zichzelf en zijn deelnemers in gevaar. Het explosief maar ook het niet opvolgen van de aanwijzing om naar een veilige demonstratielocatie (30 meter verder) te gaan om daar in alle rust verder te demonstreren, leverde escalatie op.

Mensen die zich daar hebben bediend van strafbare uitingen of op een andere manier de wet hebben overtreden, zijn door de politie aangehouden, ongeacht of ze voor- of tegen Pegida demonstreerden.

De Pegida-demonstranten zijn door de politie gescheiden van de tegendemonstranten op het Mr. Visserplein. Er hebben zich echter wel enkele activisten gemeld bij de Pegida-demonstratie die het kennelijke doel hadden om die demonstratie te verstoren. Dit zijn dus andere mensen dan de tegendemonstranten.

De Pegida-demonstranten zijn overigens voor hun eigen veiligheid met bussen naar een station aan de rand van de stad gebracht. Daar was vooraf besproken met Wagensveld en daar hebben de demonstranten ook ter plekke weer mee ingestemd.